

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет української філології
Кафедра української мови та методики її навчання

СУЧАСНА УКРАЇНЬСКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА. МОРФОЛОГІЯ. СИНТАКСИС

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

Умань – 2018

ЗМІСТ

Програма навчальної дисципліни.....	4
Тематика та плани практичних занять III семестр.....	25
Практичне заняття № 1.....	25
Практичне заняття № 2.....	32
Практичне заняття № 3.....	36
Практичне заняття № 4.....	47
Практичне заняття № 5.....	53
Практичне заняття № 6.....	60
Практичне заняття № 7.....	66
Практичне заняття № 8.....	71
Практичне заняття № 9.....	76
Практичне заняття № 10.....	80
Завдання для лабораторних робіт.....	80
Лабораторна робота 1-2.....	105
Лабораторна робота 3.....	116
Тематика та плани практичних занять IV.....	116
Практичне заняття № 1.....	120
Практичне заняття № 2.....	124
Практичне заняття № 3.....	129
Практичне заняття № 4.....	134
Практичне заняття № 5.....	140
Практичне заняття № 6-8.....	152
Практичне заняття № 9.....	159
Практичне заняття № 10.....	167
Практичне заняття № 11.....	167
Практичне заняття № 12-13.....	173

УДК 811.161.2:366(075.8)
ББК 81.411.1 – 21я73
Р 62

Рекомендовано до друку кафедрою української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 2 від 27 вересня 2018 року) та вченою радою факультету української філології (протокол № 3 від 31 жовтня 2018 року).

Рецензенти:

Гонца І. С. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Коломієць І. І. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Мойсієнко А. К. – доктор філологічних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис : навчально-методичний посібник для студентів-філологів вищих навчальних закладів освітнього ступеня «бакалавр» / уклад. В. В. Розгон, В. О. Шиманська. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. – 185 с.

Навчально-методичний посібник з морфології сучасної української літературної мови підготовлено для студентів-філологів вищих навчальних закладів спеціальності «Українська мова і література» ОС «бакалавр» денної та заочної форм навчання. У посібнику подано програму дисципліни, тематику та плани практичних занять, завдання для домашньої роботи, питання для самостійної роботи, список базової та допоміжної літератури, завдання для лабораторних робіт, розподіл балів оцінювання успішності студента.

© В. Розгон, В. Шиманська 2018

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: вивчити та засвоїти на теоретичному й практичному рівнях морфолого-синтаксичні особливості сучасної української літературної мови.

Компетентності, які будуть сформовані у результаті вивчення граматики сучасної української літературної мови:

- спроможність осмислити частини мови і принципи їх класифікації;
- здатність визначати структурно-семантичні типи словосполучень, речень і складних синтаксичних конструкцій;
- здатність демонструвати знання проблем поділу слів на частини мови в сучасному мовознавстві; спроможність встановлювати чіткі диференційні ознаки різних типів синтаксичних одиниць;
- здатність визначати категоріальну семантику, морфологічні ознаки, синтаксичну роль частин мови;
- спроможність визначати та характеризувати значеннєві розряди повнозначних та службових частин мови, давати лінгвістичну оцінку мовним одиницям синтаксичного рівня;
- здатність характеризувати парадигматичні особливості змінних частини мови та семантико-синтаксичні особливості синтаксичних одиниць;
- здатність самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал з граматики сучасної української літературної мови;
- здатність аналізувати та узагальнювати граматичні явища сучасної української літературної мови;
- спроможність до осмислення закономірностей розвитку граматичної системи української літературної мови за принципами інтердисциплінарності.
- здатність застосовувати набуті знання з морфології та синтаксису сучасної української літературної мови у професійній та науково-дослідницькій діяльності;

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 7	Галузь знань: 01 Освіта	Обов'язкова	
Модуль: 3		Рік підготовки	
Змістових модулів: 7		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова та література)	Семестри	
Загальна кількість годин: 210		3, 4-й	3, 4-й
		Лекції	
		48 год. (III с. – 20 год., IV с. – 28 год.)	10 год. (III с. – 4 год., IV с. – 6 год.)
		Практичні, семінарські	
		44 год. (V с. – 18 год., VI с. – 26 год.)	8 год. (V с. – 4 год., VI с. – 6 год.)
		Лабораторні	
		12 год. (III с. – 6 год., IV с. – 6 год.)	2 год. (III с. – 0 год., IV с. – 2 год.)
Тижневих годин для денної форми навчання: 3,5 год., аудиторних – 104 год.; самостійної роботи студента – 106 год.	Освітній ступінь: бакалавр	Самостійна робота	
		70 год. (III с. – 30 год., IV с. – 40 год.)	130 год. (III с. – 60 год., IV с. – 70 год.)
		Індивідуальні завдання:	
		36 год. (III с. – 16 год./ 22 год., IV с. – 20 год./ 36 год.)	
		Вид контролю:	
		залік (V с.)	екз. (VI с.)